
2005-9-RE

CAUSA 2005-9-RE

Número de registre 68-2005. Recurs d'empara

AUTE DEL 24 DE FEBRER DEL 2005

BOPA núm. 16, del 3 de març del 2005

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional el 21 de gener del 2005 per la representació processal del Sr. Marcel Albós Riba, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra la sentència del 26 de juliol del 2004 i contra l'aute del 20 de desembre del mateix any, dictats per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per haver-se produït una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir d'aquesta una resposta fonamentada en dret i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada i declari infringits els drets citats "revocant o anul·lant totalment o parcial" les decisions del Tribunal Superior de Justícia esmentades i el manament, notificat al recurrent el 19 de març del 2003;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 8 de febrer del 2005;

Havent escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Miguel Ángel Aparicio Pérez.

Antecedents

Primer

El 18 de juny de 1991, el Sr. Marcel Albós Riba va comprar una parcel·la situada a Andorra la Vella.

El 21 de desembre del 2001, el Sr. Marcel Albós Riba va sol·licitar la inscripció d'aquesta parcel·la al registre del Comú d'Andorra la Vella.

Segon

El 21 de gener del 2002, el Comú d'Andorra la Vella va manar el Sr. Marcel Albós Riba d'abonar-li 1.352,28 euros en concepte de drets de registre i 135,23 euros de recàrrec.

El Sr. Marcel Albós Riba va presentar un recurs d'alçada contra aquest manament que el Govern va desestimar tàcitament.

Tercer

Una vegada exhaurida la via administrativa, el Sr. Marcel Albós Riba va presentar una demanda davant la Batllia mitjançant la qual sol·licitava l'anul·lació dels actes administratius esmentats ja que la reclamació del Comú, d'acord amb els articles 40.1 i 40.2 de la Llei de bases de l'ordenament tributari havia prescrit i el Comú mancava de base legal per reclamar la imposició fiscal.

Quart

El 28 de gener del 2004, la Secció Administrativa del Tribunal de Batlles va dictar una sentència que estimava parcialment la demanda del Sr. Marcel Albós Riba i anul·lava el recàrrec de 135,23 euros.

El Tribunal de Batlles va considerar que s'aplicava en aquest cas l'article 18.2 de l'Ordinació general tributària comunal de l'any 1984, encara vigent, que estableix el pagament d'un 2% del valor del terreny a satisfer pel comprador al sol·licitar la inscripció al Comú. Pel que fa a la prescripció, el Tribunal de Batlles va declarar que "no es pot admetre que el termini de prescripció per determinar l'import del tribut va començar l'any 1991, perquè la justícia fiscal no pot emparar als subjectes obligats que ometen de declarar (sense que sapiguem per quina raó) una transacció durant més de 10 anys i sense possibilitat per a l'òrgan recaptador de saber-ho."

Per acabar, el Tribunal va considerar que d'acord amb l'article 8 d'aquesta Ordinació, no es podia imposar el recàrrec ja que el Comú no havia presentat cap rebut al cobrament.

Cinquè

El Sr. Marcel Albós Riba va presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta sentència i el 26 de juliol del 2004, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia el va desestimar i va confirmar la sentència objecte de recurs.

Sisè

El Sr. Marcel Albós Riba va presentar un incident de nul·litat d'actuacions contra la sentència de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia que es va fonamentar en la vulneració del principi de reserva de llei en matèria tributària, establert per l'article 37 de la Constitució, i en la prescripció del tribut.

Setè

El 20 de desembre del 2004, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va declarar que el recurrent no feia cap referència al dret a la jurisdicció i que és l'únic objecte de l'incident de nul·litat. Per tant, la Sala Administrativa va acordar desestimar l'incident esmentat "sense necessitat de majors raonaments."

Vuitè

El 21 de gener del 2005, la representació processal del Sr. Marcel Albós Riba va presentar un recurs d'empara per vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

Aquesta part afirmava haver al·legat aquesta mateixa vulneració en el marc de l'incident de nul·litat d'actuacions, tant nominativament (pàgina 3 del seu escrit) com substantivament. Per tant demanava al Tribunal Constitucional que desestimés els arguments de l'aute del 20 de desembre del 2004.

En primer lloc, aquesta part manifestava que una Ordinació comunal no podia ser empara legal suficient per exigir un tribut després de l'aprovació de la Constitució. En segon lloc, considerava que el fet generador del tribut era la compravenda del terreny i no la seva inscripció al Comú, en cas contrari, es tractaria d'una taxa i no d'un impost. Per consegüent, segons el seu parer, s'havia d'aplicar la prescripció de tres anys, establerta en la Llei de bases de l'ordenament tributari, article 40, i que començava a córrer a partir de la data de la compra del terreny.

Segons el seu parer, interpretar de manera diferent aquests fets "constituïria una incongruència argumentativa contrària al dret a una decisió fonamentada en dret que consagra l'article 10 de la Constitució."

Aquesta part també considerava que s'havia vulnerat la Convenció Europea dels Drets Humans ja que les interpretacions legals no s'han de fer exclusivament a la llum del context social vigent al moment de l'origen de la norma, sinó tenint en compte la nova realitat que ha impulsat els canvis socials, econòmics i jurídics.

Per acabar, demanava al Tribunal Constitucional que atorgués l'empara sol·licitada i declarés infringits els drets citats "revocant o anul·lant totalment o parcial" les decisions del Tribunal Superior de Justícia esmentades i el manament, notificat al recurrent el 19 de març del 2003.

Novè

El 8 de febrer del 2005, el Ministeri Fiscal va presentar un informe mitjançant el qual manifestava que el recurrent, sota una pretesa vulneració dels drets de l'article 10 de la Constitució, pretén que el Tribunal Constitucional valori la interpretació i l'aplicació del dret efectuades pels tribunals ordinaris i que es limita a presentar com a greuge les al·legacions relatives a la infracció de la reserva de llei en matèria tributària i a la prescripció del tribut que ja han estat examinades i resoltes en el procés a quo.

Per consegüent, el Ministeri Fiscal sol·licitava la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2005-9-RE per manca de contingut constitucional en la pretensió formulada, de conformitat amb el que disposa l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Fonament jurídic únic

Mitjançant aquest procediment d'empara es demana que es revoqui o s'anul·li totalment o parcialment la sentència del Tribunal Superior de Justícia del 26 de juliol del 2004 i l'aute del mateix Tribunal del 20 de desembre del 2004 que resol l'incident de nul·litat d'actuacions; també es demana que es revoqui o s'anul·li el manament del Comú d'Andorra la Vella, notificat al recurrent el 19 de març del 2003.

El petitum que acabem de transcriure presenta, per si mateix, dificultats interpretatives notables. La

menys important és la generada per la pretensió que el Tribunal Constitucional revocui o anul·li, totalment o parcialment, un acte administratiu (el manament del Comú), el control del qual correspon, en aquest cas i de manera exclusiva, al Tribunal de Batlles i al Tribunal Superior de Justícia: la conclusió, doncs, és que com que no es tracta d'una competència d'aquest Tribunal, hem de considerar aquesta petició com a no realitzada. Per contra, sí que causa més perplexitat el fet que només se sol·liciti l'anul·lació de les resolucions del Tribunal Superior de Justícia, de tal manera que es dóna per acceptada i consentida en tots els seus termes la sentència del Tribunal de Batlles que, precisament, va ser la que va argumentar i declarar la legalitat de l'acte administratiu objecte de recurs en contra dels propòsits del recurrent. Aquest fet comporta una complicació més que notable a l'hora de realitzar una hermenèutica constitucional ordenada: en el cas hipotètic que s'accedís a aquesta pretensió, quedarien anul·lades les resolucions del Tribunal Superior de Justícia i, paral·lelament, mantindria plena vigència i caràcter executiu la sentència del Tribunal de Batlles que va ser apel·lada i confirmada en tots els seus punts per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia. I com que això constituiria una "incongruència argumentativa" –un gir que el representant processal del recurrent es complau d'usar en dos passatges de l'escrit de recurs d'empara–, hem de convenir que el que realment vol demanar és que també s'anul·li la sentència del Tribunal de Batlles.

Una vegada superats aquests dos obstacles, apareix en segon terme un obstacle de més transcendència i de solució molt difícil. No acabem d'esbrinar amb prou nitidesa quin és el fonament de la seva petició i en què consisteixen les lesions constitucionals que sembla que s'invoquen. Pot deduir-se del Suplico de la demanda que es tracta de la vulneració del dret a un procés degut, reconegut a l'article 10 de la Constitució, ja que s'hi al·ludeix de manera expressa. I també sembla que es fa així en el moment que s'oposa a l'apreciació de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia en l'acte que resol l'incident de nul·litat d'actuacions i davant l'apreciació d'aquesta Sala que no s'havia al·legat la infracció de l'article 10 de la Constitució. Tanmateix, en el primer cas, tan sols es menciona de passada, i en el segon, la representació processal contesta que sí que l'havia al·legat des del primer moment, però que, com que el nostre sistema processal impedeix la introducció d'arguments nous en les instàncies successives, aquest fet "imposa una unitat argumentativa que si s'infringeix és sistemàticament rebutjada pels Tribunals"; no obstant això, després d'invocar el principi *iura novit curia* i demanar a aquest Tribunal que no estimi els arguments del Tribunal Superior de Justícia, no afegeix res sobre el caràcter constitucional de la lesió pretesa.

Semblaria que aquest intent d'aclariment i de concreció, per fi, s'aborda en les dues consideracions que dedica a la sentència del Tribunal Superior de Justícia. En la primera consideració manté que el Tribunal Superior de Justícia s'equivoca, ja que no ha acceptat que el tribut objecte de recurs és il·legal, perquè havent estat creat amb anterioritat a la Constitució (fa la impressió que l'actor arriba a admetre que la norma tributària en si mateixa no era nul·la), els seus efectes, en canvi, havien incorregut en una inconstitucionalitat sobrevinguda (en cursiva en l'original), i el fet que el Tribunal no hagués apreciat aquesta inconstitucionalitat "constituiria una incongruència argumentativa contrària a una decisió fonamentada en dret que consagra l'article 10 de la Constitució". Hem de remarcar que, de manera imprevista, el representant processal del recurrent ha introduït dues figures que, en un altre context mereixerien ser repensades: la de la inconstitucionalitat sobrevinguda, no de la norma que estableix el tribut –que hem d'entendre que segueix sent constitucional–, sinó dels seus efectes, i a més, la de la incongruència argumentativa com a causa directa de la lesió de l'article 10 de la Constitució. Per desgràcia, aquests efectes inconstitucionals i aquesta incongruència argumentativa no han produït cap efecte en el raonament del Tribunal Superior de Justícia i tampoc ens el poden produir a nosaltres: són manifestacions que l'actor pensa una cosa i el Tribunal ha desenvolupat la seva argumentació jurídica amb paràmetres diferents dels que

desitjava el demandant. I succeeix el mateix amb la segona consideració: l'actor manifesta que l'obligació tributària (malgrat la dicció literal de l'article 18.2 de l'Ordinació tributària del Comú, aplicable al cas), neix amb la compravenda i no, com afirma el Tribunal Superior de Justícia (i abans ho havia fet el Tribunal de Batlles), amb la inscripció al Registre: hi ha dues interpretacions diferents i, novament per desgràcia per al demandant, l'única que val jurídicament és la que mantenen els tribunals ordinaris als quals correspon de manera exclusiva (sense que a aquest Tribunal Constitucional li pugui correspondre l'emissió de cap opinió) determinar-ne la naturalesa jurídica. I això és així encara que a la representació processal del recurrent li sembli, una vegada més, una "incongruència argumentativa", tal com fa constar. Per tant, tampoc es pot observar aquí cap indicatiu de lesió de qualsevol de les múltiples facetes que inclouen els drets continguts en l'article 10 de la Constitució.

I el demandant acaba el seu escrit en la mateixa línia que les seves consideracions anteriors: en una tercera consideració invoca la sentència del 13 de juliol del 2004 del Tribunal Europeu dels Drets Humans, no se sap ben bé per què, encara més si es té en compte que el cas no té res a veure amb la qüestió suscitada en aquest recurs d'empara i que la doctrina que conté no es pot traslladar a unes circumstàncies que són molt diferents.

Del que acabem d'exposar es desprèn amb facilitat la conclusió següent: el recurs és del tot improcedent per indeterminació de l'objecte, per indeterminació de la pretensió i per absència de pertinència en l'argumentació. No hi ha, doncs, en aquest recurs, cap contingut constitucional i no pot ser admès a tràmit.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2005-9-RE, interposat per la representació processal del Sr. Marcel Albós Riba, contra la sentència del 26 de juliol del 2004 i contra l'aute del 20 de desembre del mateix any, dictats per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia.

Segon

No hi ha condemna expressa en costes per no existir parts contràries.

Tercer

Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Quart

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, pel Tribunal Constitucional, el 24 de febrer del 2005.

Philippe Ardant

Miguel Ángel Aparicio Pérez

President

Vicepresident

Didier Maus

Miguel Herrero de Miñón

Magistrat

Magistrat